

Sisällys

§ 99 KOKOUKSEN AVAUS, LÄSNÄOLIJOIDEN TOTEAMINEN, LAILLISUUS JA PÄÄTÖS- VALTAISUUS	3
§ 100 PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALITSEMINEN	3
§ 101 KUNTAYHTYMÄN AJANKOHTAISET ASIAT	4
§ 102 ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN OPISKELIJAMÄÄRÄ TILASTOINTIPÄIVÄNÄ 20.9.2017	5
LIITE 1: Opiskelijämäärätiedot vuosilta 2014–2017	7
§ 103 AMMATILLISTEN TUTKINTOJEN JA KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISLUPA	8
LIITE 2: Koulutuksen järjestämislupa	10
§ 104 REDU:N ARVOLUPAUKSEN JA VISIO 2030 VAHVISTAMINEN.....	11
LIITE 3: REDU arvolupaus ja REDU 2030 visio (luonnos)	11
§ 105 KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN RAKENTAMIS- JA INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2018–2022 JA RAKENNUSTEN KORJAUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2018–2020	13
LIITE 4a: Santasport Finland Oy:n hallituksen esitys; 17.10.2017	14
LIITE 4b: KSTR 2020 toteutussuunnitelma; 18.10.2017	14
LIITE 4c: Rakentamishjelma 2018–2022; 18.10.2017.....	14
LIITE 4d: Korjaussuunnitelma 2018–2020; 18.10.2017.....	14
§ 106 KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TALOUSARVIO VUODELLE 2018 JA TALOUSSUUNNI-TELMA VUOSILLE 2019–2020.....	16
LIITE 5: Kuntayhtymän talousarvio- ja suunnitelmaesitykset 2018–2020.....	18
§ 107 HALLITUKSEN VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSESSA 2016 ESITETTYYN YHTEENVETOON.....	19
§ 108 LAPIN LIITON LAUSUNTOPYYNTÖ ASIASSA LAPPI-SOPIMUS – LAPIN MAAKUNTAOHJELMA 2018–2021.....	22
§ 109 VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET	23
LIITE 6: Viranhaltijapäätösluettelo.....	23
MUUTOKSENHAKUOHJEET	24

§ 99

**KOKOUKSEN AVAUS, LÄSNÄOLIJOIDEN TOTEAMINEN, LAILLISUUS JA PÄÄTÖS-
VALTAISUUS**

Kuntalain 103 pykälän 2 momentin mukaan:

Muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Ilmoitus kokouskutsusta ja esityslistasta tähän kokoukseen on toimitettu sähköpostitse 20.10.2017.

Esitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen, toteaa läsnäolijat ja todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös: Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 100

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALITSEMINEN

Yhtymähallituksen pöytäkirjan tulee tarkastaa kaksi kokoukseen osallistunutta yhtymähallituksen jäsentä. Pöytäkirjan tarkastajat toimivat tarvittaessa ääntenlaskijoina.

Esitys: Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Veera Kuure ja Hanna Laihon varajäsenenä Kate Suopajarvi. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Veera Kuure ja Vuokko Mäntymaa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Mari Jolanki saapui kokoukseen asiantuntijoiden kuulemisen aikana klo 12.01.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hallitus piti tauon klo 13.51-14.01. Merkittiin, ettei kukaan ollut poistunut kokouksesta tauon aikana.

§ 101

KUNTAYHTYMÄN AJANKOHTAISET ASIAT

Kuullaan kuntayhtymän vs. johtaja Veli-Pekka Laukkasen ja muiden valmistelijoiden selostus ajankohtaisista asioista ja käydään keskustelu asioiden pohjalta.

- Kemijärven toimintayksikön talouskatsaus 30.9.2017 OHEISMATERIAALI
- yhtiöittämisselvityksen tilanne
- sidosryhmätapaamiset eri paikkakunnilla
- kuntayhtymän uusi visuaalinen REDU -ilme OHEISMATERIAALI
- Kittilän luottamushenkilöiden tilanne

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus merkitsee esille tulleet ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Päätös: Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

§ 102

**ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN OPISKELIJAMÄÄRÄ
TILASTOINTIPÄIVÄNÄ 20.9.2017**

Erikoissuunnittelija:

Ammatillisessa koulutuksessa seurataan opiskelijamäärää viimeistä kertaa kahden virallisen tilastointipäivän tilanteen mukaisesti (20.1. ja 20.9.). Uuden toiminta- ja rahoituslainsäädännön mukaisesti ja uusien järjestämislupien myötä siirytään 1.1.2018 alkaen opiskelijavuosimäärittelyyn ja -seurantaan. Näin erilliset tilastointipäivät ja opiskelijamäärien seuranta päättyvät. Uusi *Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa* tulee sisältämään koko ammatillisen koulutuksen kokonaisuuden ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupien yhdistyessä yhdeksi luvaksi.

Ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisluvan ja valtionosuus-rahoituksen mukainen kokonaisopiskelijamäärä lasketaan vielä 2017 painotettuna keskiarvolukuna (PKA), jossa huomioidaan tammikuun ja syyskuun tilastointipäivät, tammikuuta enemmän painottaen. Järjestämisluvan täyttöastetta seurataan vuonna 2017 niin, että kokonaisopiskelijamäärää verrataan koulutuksen järjestäjälle vuodelle 2017 myönnettyyn valtionosuuden mukaiseen opiskelijamäärään (REDU:ssa 2639,1) voimassa olevan järjestämisluvan mukaisen enimmäisopiskelijamäärän sijasta (REDU:ssa 3014).

Oppisopimuskoulutuksen toteutumista seurataan myös viimeistä kertaa (tilastointipäivien aritmeettinen keskiarvo) kuten myös ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvan perusteella toteutettavaa lisäkoulutusta. Vapaan sivistystyön lain mukainen koulutus tilastoidaan aiemman käytännön mukaisesti.

Liitetaulukossa 1 on esitetty kuntayhtymän oppilaitoksissa toteutettavan koulutuksen opiskelijamäärätiedot vuosilta 2014–2017.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa (Lapin ammattiopisto ja Lapin Urheiluopisto) oli 20.9.2017 tilastoinnin mukaan valtionosuusrahoituksen (VOS1) piiriin kuuluvia opiskelijoita yhteensä 2803. Tammikuun ja syyskuun tilastoinnin toteutuneet opiskelijamäärät yhdessä merkitsevät vuodelle 2017 painotettuna opiskelijamääränä 2892 vuosiopiskelijaa. Kuntayhtymän voimassa olevan järjestämisluvan mukainen enimmäisopiskelijamäärä vuodelle 2017 on 3014, mutta myönnetyn valtionosuusrahoituksen mukainen opiskelijamäärä 2639,1, johon toteutunutta opiskelijamäärää verrataan. Näin REDU:lle myönnetyn rahoituksen mukaan tarkasteltuna järjestämislupa ylittyy 252,6 opiskelijalla vuonna 2017 täyttöasteen ollessa 110 %.

Syyskuun tilastoinnin mukaisista ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa opiskeli 2308 (82,3 %) ja näyttötutkintona suoritettavassa ammatilliseen perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa 408 (14,6 %) henkilöä. Ammatilliseen perustutkintoon valmentavassa (Valma) sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa (Telma) koulutuksessa opiskelijoita oli yhteensä 87 (3,1 %), joista erityisopetuksen erityisen

koulutustehtävän (Telma ja ValmaE) mukaisia opiskelijoita heistä oli 43. Kahta tutkintoa suorittavia (ammattilukio) opiskelijoita oli 457 (16,3 %). Erityisopiskelijoita tilastointipäivänä oli yhteensä 305 (10,9 %). Opiskelijoita, joilla ei tilastoinnissa ole Suomen kotikuntaa, oli kuusi. Heistä viisi oli Venäjältä.

Koulutusaloista tekniikan ja liikenteen ala 1063 (38 %) oli suurin. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla opiskelijoita oli 773 (28 %) ja matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla 308 (11 %). Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla opiskelijoita oli 247 (9 %) ja luonnonvara- ja ympäristöalalla 199 (7 %). Muiden alojen opiskelijoiden määrät ja osuudet olivat selvästi pienempiä.

Opetushallitus seuraa myös nuorten aikuisten osaamisohjelman (20–29 -vuotiaat) mukaisia opiskelijoita. Näitä NAO -kohderyhmän opiskelijoita oli tilastointipäivänä 39. OKM on myöntänyt koulutuskuntayhtymälle valtionavustusta kohderyhmän kouluttamiseen ja, koska kuntayhtymän painotettu VOS1 -opiskelijamäärä (2892) ylittää kuntayhtymälle myönnetyn valtionosuuden mukaisen vuosiopiskelijamäärän (2639,1), saa kuntayhtymä käyttöönsä saamansa erityisavustuksen kaikkien NAO -opiskelijoiden osalta.

Oppisopimuskoulutuksessa oli opiskelijoita tilastointipäivänä 621. Heistä 196 opiskeli ammatillisessa peruskoulutuksessa ja 425 ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Tämän lisäksi Nuorten aikuisten osaamisohjelman (NAO) mukaisessa koulutuksessa oli kuusi opiskelijaa. Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevista suosituimmat koulutusalat olivat tekniikan ja liikenteen ala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa opiskelevista 235 opiskeli erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa, 140 opiskeli ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa ja 48 muussa, ei tutkintotavoitteisessa koulutuksessa.

Lapin Urheiluopisto ja Lapin kesäyliopisto järjestävät koulutuskuntayhtymässä vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutusta. Liitetaulukossa on esitetty vapaan sivistystyön koulutuksen volyyymi (arvio toteutumasta vuodelle 2017) opiskelijatyövuosiksi muutettuna.

Ammatillista lisäkoulutusta ja sen toteutusta ohjaa vielä vuoden 2017 ajan OKM:n REDU:lle myöntämä ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupa. Lisäkoulutusta järjestävät Lapin ammattiopisto ja Lapin Urheiluopisto. Järjestämislupa perustuen ministeriö myöntää vuosittain koulutuskuntayhtymälle opiskelijatyövuodet ja sen mukaisen valtionosuuden ammatillisen lisäkoulutuksen toteuttamiseen. Vuoden 2018 alusta ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvat yhdistyvät yhdeksi järjestämisluvaksi.

Vuodelle 2017 on kuntayhtymälle myönnetty yhteensä 207,1 opiskelijatyövuotta ammatillisen lisäkoulutuksen (VOS2) toteuttamiseen. Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuutena tämä merkitsee noin 2 M€. Ammatillisen lisäkoulutuksen (VOS2) toteutumista seurataan syyskuun tilastointipäivänä, mutta lopullinen toteutuma vuodelta 2017 raportoidaan kevään 2018 kustannustietoraportoinnin yhteydessä Opetushallitukselle. Vuosittaisena tavoitteena on käytettävissä olevalla valtionosuudella vähintäänkin saavuttaa kuntayhtymälle myönnetty opiskelijatyövuosimäärä. Ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuositavoite vuodelle 2017 tulee arviolta ylittymään noin 3 %:lla.

LIITE 1: Opiskelijamäärätiedot vuosilta 2014–2017

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi koulutuskuntayhtymän opiskelijamäärätilanteen 20.9.2017.

Päätös: Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultavana oli erikoissuunnittelija Erkki Jääskö. Lisäksi kuultiin toimitusjohtaja Heikki Keskitaloa.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

§ 103**AMMATILLISTEN TUTKINTOJEN JA KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISLUPA**

Erikoissuunnittelija:

Pääministeri Juha Sipilän strategisen hallitusohjelman ja sen kärkihankkeiden ja reformien toimeen-panosuunnitelman mukaisesti ammatillisessa koulutuksessa siirrytään yhteen järjestämislupaan, joka kattaa nykyiset ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen luvat. Hallituksen esityksessä laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2017) on kuvattu yksityiskohtaisesti uusien järjestämislupien sisältö sekä siirtymäsäännökset, joiden puitteissa voimassa olevan lainsäädännön mukaiset järjestämisluvat on uudistettu. OKM on myöntänyt Rovaniemen koulutuskuntayhtymälle järjestämisluvan 6.10.2017 (OKM/55/531/2017) ja uusi järjestämislupa astuu voimaan 1.1.2018. Uusi järjestämislupa on liitteenä 2.

Järjestämislupa perustuu ministeriön 9.6.2017 koulutuskuntayhtymälle lähettämänsä ehdotukseen, josta kuntayhtymä on antanut vastineensa 11.8.2017. Vastineessaan kuntayhtymä haki korotusta ministeriön ehdotukseen opiskelijavuosien vähimmäismäärästä sekä korotusta opiskelijavuosien vähimmäismäärään koskien sisäoppilaitosmuotoista ja vaativan erityisen tuen (Telma ja ValmaE) koulutusta. Samassa yhteydessä koulutuskuntayhtymä haki laajennetun oppisopimuskoulutuksen koulutuksen järjestämisoikeutta sekä oikeutta järjestää järjestämisluvan mukaisia tutkintoja ja koulutusta myös työvoimakoulutuksena.

OKM:n myöntämässä järjestämisluvassa määrätään tutkinnot (ammatilliset tutkinnot ja ammatti- sekä erikoisammattitutkinnot), joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja, joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta sekä muut koulutukset, joita koulutuksen järjestäjä voi järjestää. OKM on päättänyt hakemuksesta myöntää koulutuskuntayhtymälle oikeuden järjestää järjestämisluvan mukaisia tutkintoja ja koulutusta myös työvoimakoulutuksena sekä toteuttaa laajennetun oppisopimuskoulutuksen koulutustehtävää. OKM on todennut koulutuksen järjestäjällä olevan koulutustehtävän toteuttamiseksi tarvittava osaaminen ja riittävä yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän kanssa ja että sen koulutustarjonta vastaa alueellista työvoimakoulutuksen osaamistarvetta.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän on lain (531/2017) 24 §:n mukaisesti annettava opetusta suomen kielellä, jonka lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa opetusta toisella kotimaisella kielellä, saamenkielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä. Opetuskielen lisäksi tutkinnon tai valmentavan koulutuksen voi suorittaa järjestämistuvassa tutkinnoittain määrätyllä tai valmentavan koulutuksen osalta määrätyllä tutkintokielellä.

Koulutuskuntayhtymän toiminnan tulee ensisijaisesti vastata em. lain (531/2017) 25§:n mukaisesti järjestämisluvan kohdassa 3 mainitun alueen osaamistarpeisiin. Koulutuksen järjestäjän tulee järjestää tämän alueen osaamistarpeen mukaisesti tutkintoja ja koulutusta. Toiminta-alueen lisäksi tutkintoja ja koulutusta voi järjestää myös muualla Suomessa, ei kuitenkaan Ahvenanmaan maakunnassa. OKM on määrännyt ensisijaisen toiminta-alueen koulutuksen järjestäjän toimintaprofiili-

lin, tosiasiallisen toiminnan ja nykyisen koulutustarjonnan perusteella, ottaen huomioon ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen riittävän alueellisen saatavuuden.

Järjestämisluvassa (kohta 4) on määrätty lain (531/2017) 26 §:n mukaisesti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 32 b §:ssä tarkoitettujen opiskelijavuosien järjestäjäkohtainen vähimmäismäärä. Opiskelijavuosien vähimmäismäärää päätettäessä OKM on lain (531/2017) 133 §:n 4 momentin mukaisesti ottanut huomioon kumottujen lakien (630/1998 ja 631/1998) nojalla myönnettyjen järjestämislupien opiskelijamääriä, oppisopimusmääriä taikka opiskelijatyövuosien tai opiskelijatyöpäivien määriä koskevat määräykset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaan rahoitetut koulutuksen järjestäjän opiskelijamäärät, oppisopimusmäärät, opiskelijatyövuodet tai opiskelijatyöpäivät.

Järjestämisluvan opiskelijavuosien vähimmäismäärä on asetettu siten, että se vastaa mahdollisimman hyvin järjestäjän aikaisemman valtionosuustoiminnan osuutta kokonaisvolyymista. Tällä on tarkoitus turvata siirtymävaiheessa koulutuksen järjestäjälle riittävä ennakoitavan toiminnan volyyymi. Loppuvuodesta 2017 erikseen OKM:n päättämässä suoritepäätöksessä jaettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä perustuu työ- ja elinkeinoelämän osaamistarpeiden ja väestön koulutustarpeen arviointiin sekä koulutuksen järjestäjäkohtaiseen harkintaan. Työvoimakoulutuksen tehtävän hoitamiseen tarkoitettu opiskelijavuosimäärä kohdennetaan koulutuksen järjestäjille em. suoritepäätöksessä ja varainhoitovuoden aikana tehtävissä lisäpäätöksissä.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän opiskelijavuosien vähimmäismääräksi on luvassa määrätty 3139 (OKM ehdotus 9.6.2017 2948), mutta se sisältää seuraavat rajoitukset: sisäoppilaitosmuotoinen koulutus voi olla enintään 81 opiskelijavuotta ja vaativa erityisen tuen koulutus enintään 18 opiskelijavuotta.

Rajoitukset perustuvat kumotun lain (630/1998) nojalla myönnettyssä ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisluvassa kyseessä olevaan tehtävään määrättyyn vuosio opiskelijoiden enimmäismäärään. OKM ei näin ollen huomionnut päätöksessään koulutuskuntayhtymän esittämiä perusteluja eikä korottanut sisäoppilaitosmuotoista koulutusta eikä vaativan erityisen tuen tehtävää koskevaa opiskelijavuosirajoitusta. Ministeriö ei pitänyt tarpeellisena laajentaa sisäoppilaitosmuotoisen koulutuksen osuutta koulutuksen järjestäjän kokonaisvolyymista eikä pitänyt tarpeellisena, alueen vaativan erityisen tuen koulutustarve ja -tarjonta huomioon ottaen, laajentaa koulutuksen järjestäjän vaativan erityisen tuen tehtävää.

Edellä mainittujen tehtävien ja koulutusvastuiden lisäksi koulutuskuntayhtymällä on myös oikeus toimia kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) ja kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen (640, 2007) mukaisena kuorma- ja linja-auton kuljettajan perustason ammattipätevyyskoulutusta antavana koulutuskeskuksena. Koulutuksen järjestäjänä kuntayhtymä saa em. ammattipätevyyslain 10 §:n nojalla antaa myös jatkokoulutusta, jos koulutuksen järjestäjällä on voimassa oleva Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) hyväksymä jatkokoulutuksessa käytettävä koulutusohjelma. Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää em. tutkintoja ja koulutusta myös työvoimakoulutuksena. Rovaniemen koulu-

tuskuntayhtymän tehtävänä on myös järjestää urheilijoiden ammatillista koulutusta.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän uusi järjestämislupa on kattava ja monipuolinen, mahdollisuuksineen ja velvoitteineen, mikä luo erinomaiset mahdollisuudet maakunnan osaamisen kehittämiseksi ja monipuoliseen ja asiakaslähtöiseen koulutustoimintaan. Ministeriö korostaa ja velvoittaa luvassa myös toimimista yhdessä eri tahojen ja koulutuksen järjestäjien kanssa.

Osana ammatillisen koulutuksen reformin mukaista uutta toimintamallia OKM odottaa Rovaniemen koulutuskuntayhtymältä vastinetta (koulutuksen järjestäjän kuuleminen) OKM:n alustavasta ehdotuksesta vuoden 2018 tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä (suoritepäätös) ja sen perusteella muodostuvasta rahoituksesta. Samassa yhteydessä haetaan perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen rahoitusta.

LIITE 2: Koulutuksen järjestämislupa

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus:

- merkitsee Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan tiedoksi.
- valtuuttaa vs. johtajan allekirjoittamaan ja antamaan Rovaniemen koulutuskuntayhtymän vastineen suoritepäätöksestä ministeriölle. Jätetty vastine tuodaan yhtymähallituksen kokoukseen tiedoksi.
- valtuuttaa vs. johtajan allekirjoittamaan ja hakemaan harkinnanvaraista perusrahoituksen korotusta. Hakemus tuodaan yhtymähallituksen kokoukseen tiedoksi.

Päätös: Merkittiin pöytäkirjaan, että skypeyhteydellä kuultiin rehtori Taisto Arkkoa. Lisäksi kuultiin kehitysjohtaja Veli-Pekka Laukkasta, erikoissuunnittelija Erkki Jääsköä ja toimitusjohtaja Heikki Keskitaloa.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

§ 104**REDU:N ARVOLUPAUKSEN JA VISIO 2030 VAHVISTAMINEN**

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän (REDU) johtaminen perustuu kuntayhtymän strategiaan, talousarvioon, taloussuunnitelmaan sekä muihin yhtymäkokouksen ja yhtymähallituksen päätöksiin (REDU Hallintosääntö 16.6.2017, 2 §). Osana ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa REDU:n talousarvion 2017 tavoitteen 1 sitovaksi tavoitteeksi asetettiin REDU:n strategian tarkastaminen ja päivittäminen.

Nykyinen, yhtymävaltuuston 4.8.2014 hyväksymä REDU:n strategia 2025 laadittiin keväällä 2014, jolloin ei vielä ollut tietoa ammatillisen koulutuksen reformista. Nykyinen strategia pohjautuu laatimishetkensä tilanteeseen ja oletamaan, että toimintaympäristössä ja toimintaedellytyksissä ei tapahtuisi merkittäviä muutoksia lähivuosina. Ammatillisen koulutuksen reformissa on kyse suurimmasta ammatillisen koulutuksen muutoksesta yli 20 vuoteen. Uusi lainsäädäntö muuttaa merkittävästi REDU:n asemaa koulutuksen järjestäjänä toimintaympäristössään mm. rahoituksen ja kilpailutilanteen muuttuessa sekä toiminnallisesti mm. henkilökohtaistamisen ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja osaamisen osoittamisen vaatimusten ja säädösten muuttuessa. Tästä syystä on tarkoituksenmukaista tarkastaa ja päivittää myös REDU:n strategia vastaamaan reformin muuttamaan uuteen tilanteeseen.

Strategian tarkastamisen ja päivittämisen vaiheet (strategiaprosessi) on esitelty tarkemmin oheismateriaalissa.

Strategiaprosessin tuloksena on valmistunut liitteenä 3 oleva REDU:n arvolupaus ja REDU 2030-visio (luonnos 10.10.2017). Lisäksi siinä on esitetty REDU:n perustehtävä, joka pohjautuu perussopimuksen (1.6.2017) 4 §:ssä määriteltyyn REDU:n tehtävään. Perustehtävän käsitteet on liitteessä päivitetty vastaamaan uuden lainsäädännön käsitteitä.

Tämän arvolupauksen ja REDU 2030 vision ja pohjalta on laadittu osana talousarvion valmistelua ja taloussuunnittelua sitovat kehittämisen painopistealueet vuosille 2018–2020.

LIITE 3: REDU arvolupaus ja REDU 2030 visio (luonnos)
OHEISMATERIAALI: Strategian tarkastamisen ja päivittämisen vaiheet

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi liitteenä 3 olevan REDU 2030 -strategian (luonnos 10.10.2017) ja esittää yhtymäkokoukselle, että se vahvistaa laaditun REDU:n arvolupauksen ja REDU 2030 vision 1.1.2018 alkaen.

Päätös: Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultiin kehitysjohtaja Veli-Pekka Laukkasta.

Merkittiin pöytäkirjaan, että liite 3 esitettiin kokouksessa korjattuna (luonnos 25.10.2017) ja se otettiin pöytäkirjan liitteeksi 3.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen ja hyväksyi korjatun liitteen mukaisen arvolupauksen ja vision 1.1.2018 lukien.

§ 105**KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN RAKENTAMIS- JA INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2018–2022 JA RAKENNUSTEN KORJAUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2018–2020**

Kiinteistöjohtaja:

Rakentamis- ja investointiohjelma vuosille 2018–2022:

Koulutuskuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt kiinteistöstrategia 2020 4. elokuuta 2014. Kiinteistöstrategiassa on linjattu tulevaisuuden toimenpiteet kiinteistöratkaisuille (säilytettävät, kehitettävät ja luovutettavat kiinteistöt). Tulevaisuuden investointi-/rakentamisohjelma perustuu hyväksytyyn kiinteistöstrategiaan 2020 ja sen toteutussuunnitelmaan. Kiinteistöstrategian 2020 toteutussuunnitelma (liite 4b 18.10.2017) on päivitetty ja toimii myös pohjana tuleville rakentamis- ja investointiohjelmille.

Talousarvion rakentamisohjelma 2018:**Korjaussuunnitelma:**

Kiinteistöpalvelussa laadittua korjaussuunnitelmaa on tarkennettu vuosille 2018–2020 ja sen mukaisten korjausinvestointien kustannusvaikutukset on huomioitu rakentamisohjelmassa.

Korjaussuunnitelmassa on huomioitu vuodelle 2018 Rantavitikan toimipaikan päärakennuksen pohjaviemärin korjaustyön loppuunsaattaminen ja Porokadun toimipaikan päärakennuksen yläpohjarakenteen peruskorjaustyö kesällä 2018.

Urheiluopiston toimipaikan ravintolatilojen muutuskorjaustyö: Koulutuskuntayhtymän urheiluopiston toimipaikan II-asteen lisääntyneen opiskelijamäärän ja Santasport Finland Oy:n lisääntyneen majoitustilojen/majoittujien määrän vuoksi ravintolatoimintoja tulisi tarkastella uudesta näkökulmasta. Lisäksi urheiluopiston viereiselle tontille on rakenteilla Chalets-hotelli, jonka operaattoritoiminta on alustavasti sovittu hoidettavaksi Santasport Finland Oy:n toimesta, joka lisää myös ravintolapalveluiden/-tilojen tarvetta ja selkeytystä em. asioihin koko rakennuksessa. Alustavasti on suunniteltu, että opiskelijoiden ja leirien ravintolapalvelut hoidetaan II-kerroksen ravintolatiloihin ja ”Respan” läheisyydessä olevat ravintolatilat tulisivat palvelemaan tulevaisuudessa majoitus- ja hotelliasiakkaita sekä muita vierailijoita. Em. vuoksi tarvittaisiin majoitus- ja hotelliasiakkaiden ravintolatilojen muutuskorjausinvestointi, jonka ylläpito- ja pääomakustannuksista tulisi jatkossa vastaamaan Santasport Finland Oy.

Santasport Finland Oy:n hallitus on esittänyt koulutuskuntayhtymälle, että Urheiluopiston toimipaikan ravintolatilojen muutuskorjaustyöinvestointi sisällytetään koulutuskuntayhtymän vuoden 2018 rakentamisohjelman korjaussuunnitelmaosuuteen (liite 4a).

Korjaussuunnitelman mukaisesti eri kiinteistöihin kohdistuvilla korjaustöillä tehdään pieniä tilajärjestelyitä, parannetaan sisäilmaolosuhteita sekä korjataan kos-

teusvaurioita ja rakenteita. Korjaussuunnitelmaan sisältyvillä rakennusten korjaustöillä pienennetään kiinteistöissä muutoin syntyvää korjausvelkaa. Korjaussuunnitelman laadinnassa on huomioitu koulutuskuntayhtymän kiinteistöstrategia 2020.

Asuntoloiden korjaustyöt:

Sodankylän toimipaikan asuntoloiden kunto ei vastaa tämän hetken asumistasovaatimuksia. Ko. asuntoloissa on suunniteltu korjattavan asuinhuoneiden olosuhteisiin vaikuttavat puutteet. Korjaustöiden pohjana käytetään Jänkätien asuntoloihin tehtyjen korjaustöiden mallia. Sodankylän asuntolarakennusten suorittamisen jälkeen pääosa koulutuskuntayhtymän asuntolarakennuksista on korjattu ja näillä koulutuskuntayhtymä pystyy tulevaisuudessa tarjoamaan II-asteen opiskelijoille riittävän määrän asuntolapaikkoja. Lisäksi pieniä asuntoloiden korjaustyitä sisällytetään rakentamisohjelmaan. Koulutuskuntayhtymän kiinteistöstrategiassa 2020 on huomioitu myös asuntolarakennuksien tilanne.

Talousarvion suunnitteluosa 2019–2020:

Urheiluopiston toimipaikan uimahallin peruskorjaus-/muutostyö:

Urheiluopiston päärakennukseen on valmistunut 2002 vuoden lopussa uimahalli. Uimahallitekniikka on saavuttamassa peruskorjauksiensa muutaman vuoden sisällä ja muutoinkin tekniikkatila rakennuksen alla aiheuttaa yläpuolisille rakenteille ja tiloille kosteus- ym. rasituksia. Kiinteistöstrategia 2020 on linjattu, että kuntayhtymän kiinteistöjen kuntoluokka pidetään 75 %:n tasolla, joka pääosin saavutetaan n. 13 vuoden kuluessa valmistumisesta. Uimahallin ns. "vuosiseisokkien" aikana kuntayhtymä on korjannut tarpeelliset ja kiireelliset työt sekä tarpeet. Uimahallirakennuksien kuluminen on normaalia suurempaa, joten peruskorjaustyö on tulossa tarpeelliseksi vuosikymmenen vaihteessa. Rovaniemen kaupungin uusi uimahallirakennus on alustavien suunnitelmien mukaisesti toteutuksessa urheiluopiston yhteyteen. Siinä tapauksessa nykyiset uimahallitilat tulisi peruskorjata urheiluopiston toimipaikan muita toimintoja palveleviksi tiloiksi. Hankkeen suunnittelu-työ olisi aloitettava talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien aikana yhtäaikaan mahdollisesti toteutuvan Rovaniemen kaupungin uimahallin hankesuunnitelun kanssa. Hankkeeseen on anottu OKM:n erityisavustusta liikunnan koulutuskeskusten perustamiskustannuksiin vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisesti.

KSTR 2020 toteutussuunnitelmaa (liite 4b), rakentamisohjelman (liite 4c) ja korjaussuunnitelman (liite 4d) perusteluista esitellään tarkemmin kokouksessa.

- LIITE 4a: Santasport Finland Oy:n hallituksen esitys; 17.10.2017
- LIITE 4b: KSTR 2020 toteutussuunnitelma; 18.10.2017
- LIITE 4c: Rakentamisohjelma 2018–2022; 18.10.2017
- LIITE 4d: Korjaussuunnitelma 2018–2020; 18.10.2017

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus:

- hyväksyy kiinteistöstrategia 2020 päivitetyn toteutussuunnitelman liitteen 4b, rakentamis- ja investointiohjelman vuosille 2018–2022 liitteen 4c ja korjaussuunnitelman vuosille 2018–2020 liitteen 4d mukaisina lähetettäväksi jäsenkunnille lausuntoa varten ja pyytää jäsenkuntien lausunnot 22.11.2017 mennessä.
- pyytää koulutuskuntayhtymän YT-toimikunnan lausunnon liitteen 4b Kiinteistöstrategia 2020 toteutussuunnitelmasta, liitteen 4c rakentamis- ja investointiohjelmasta vuosille 2018–2022 ja liitteen 4d korjaussuunnitelmasta vuosille 2018–2020.

Rakentamisohjelman liite 4c ja korjaussuunnitelman liite 4d mukaiset hankkeet Urheiluopiston osalta ovat ehdollisia, jotka tarkastellaan ja päätetään erikseen sen jälkeen, kun Sansport Finland Oy:n omistajuutta koskevat Rovaniemen kaupungin teettämät selvitykset on tehty. Yhtymähallitus tekee erikseen päätökset Santasport Finland Oy:n hallituksen esittämän hankkeen (ravintolatilän muutoskorjaustyö) osalta ennen hankkeen käynnistämistä.

Päätös: Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultavana oli kiinteistöjohtaja Hannu Kerkelä.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

§ 106**KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TALOUSARVIO VUODELLE 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2019–2020**

Talouspäällikkö:

Koulutuskuntayhtymän vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2019–2020 taloussuunnitelmaesitys on valmisteltu talousarvion laadintaohjeiden sekä REDU 2030 strategialuonnoksen (10.10.2017) mukaisesti.

Keskeinen muutos koulutuskuntayhtymässä talousarviovuonna 2018 on ammatillisen koulutuksen toimintalainsäädännön muutos ja rahoitusjärjestelmän uudistuminen (ammatillisen koulutuksen reformi). Nämä muutokset tulevat voimaan 1.1.2018 alkaen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt uuden lainsäädännön mukaisen ammatillisten tutkintojen ja koulutuksien järjestämisluvan kuntayhtymälle 6.10.2017. Siinä on vahvistettu rahoituksen perusteena oleva vähimmäisopiskelijavuosimäärä lukuun ottamatta työvoimakoulutusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee loppuvuodesta 2017 vielä erillisen rahoituspäätöksen, joka sisältää suoritepäätöksen sekä työvoimakoulutuksen opiskelijavuosimäärän ja rahoituksen euromäärät.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymässä toiminnan painopisteenä toimintavuonna 2018 on ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpano ja toiminnan edelleen sopeuttaminen rahoitusleikkauksiin.

Ammatillisen koulutuksen reformissa uudistuu ammatillisen koulutuksen toimintalaki ja koko rahoitusjärjestelmä, yksikköhintarahoituksesta siirrytään suoriterahoitukseen ja koulutuksen järjestäjien väliseen kilpailutilanteeseen. Tulevaan rahoituspäätökseen voi sisältyä lisäleikkauksia. Kuntayhtymässä on käynnissä omistussuunnitelmiin liittyvät selvitykset. Vähentynyt valtionosuusrahoitus ei riitä vanhoilla menetelmillä toimimiseen ja kuntayhtymän talouteen ei saisi kohdistua enää taloutta rasittavia päätöksiä. Onnistuminen toiminnan uudistamisessa on välttämätöntä.

Kuntayhtymässä on käyty YT-neuvottelut 2016 talouden sopeuttamisesta toimintavuodelle 2017 tulleista ammatillisen peruskoulutuksen rahoitusleikkauksesta johtuen. Rahoitusleikkauksen vaikutukset ulottuvat myös toimintavuosille 2018 ja 2019. Jaksottamisesta vuodelle 2018 johtuva tulosalueen talousarviovuoden käyttötalouden alijäämä esitetään talousarviossa katettavaksi edellisten tilikausien ylijäämällä toimintarahastosta.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2018 on arvioitu ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitus järjestämisluvassa myönnetyn opiskelijavuosien vähimmäismäärän 3139 mukaan. Tämän lisäksi on arvioitu työvoimakoulutukseen saatavaa opiskelijavuosirahoitusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää koulutuskuntayhtymälle myönnettävästä ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoituksesta joulukuussa 2017. Tämä sisältää lopullisen suoritepäätöksen opiskelijavuosista joka on vähintään em. järjestämisluvan määrä sekä euromääräisen rahoituksen eli

opiskelijavuoden hinnan. Lisäksi päätetään työvoimakoulutuksen tehtävään myönnettävistä opiskelijavuosista ja rahoituksesta.

Talousarviossa on huomioitu uusi toimintamalli yhtymäkokouksen 15.6.2017 § 13 päätöksen mukaisesti, jonka mukaan uutena tulosalueena aloittaa 1.1. 2018 Lapin koulutuskeskus REDU. Samalla lakkaa aiemmin toiminut Lapin ammattiopiston ja Lapin matkailuopiston yhteinen tulosalue ja ko. oppilaitokset sekä Lapin oppisopimuskeskus. Uudelle tulosalueelle siirtyy aikaisemmin kiinteistöpalveluihin sisältyntä majoitustoiminta vuoden 2018 alusta.

Itä-Lapin ammattiopiston toiminta siirtyi Rovaniemen koulutuskuntayhtymän järjestettäväksi 1.1.2015 alkaen. Kemijärven kaupunki maksaa Rovaniemen koulutuskuntayhtymälle luovutussopimuksessa sovitun mukaisesti valtion rahoituksen (yksikköhinta ja sen mahdollinen harkinnanvarainen korotus) ja Kemijärven toimipisteen (entinen Itä-Lapin ammattiopisto) muut tulot ylittävät kustannukset. Muut jäsenkunnat eivät osallistu kustannuksiin.

Lapin koulutuskeskus REDU tulosalueen ja Santasport Lapin Urheiluopiston talousarvioesitykset on eritelty opetukseen ja maksulliseen palvelutoimintaan.

Tulosalueiden toimintakate kattaa kaluston suunnitelmanmukaiset poistot sekä kuntayhtymän sisäiset palvelut. Rakennusten sumupoistot sisältyvät tulosalueilta perittävään sisäiseen pääomavuokraan. Tulosalueiden talousarvioesityksissä on lähtökohtana, että kaikki kustannukset rahoitetaan valtionosuudella ja muilla tuloilla kuitenkin niin, että talousarvioesityksen 2018 mukaan Lapin koulutuskeskus REDU-tulosalueen käyttötalouden alijäämä voi olla enintään 0,6 M€ alijäämäinen, joka katetaan kuntayhtymän edellisten tilikausien ylijäämällä toimintarahastosta.

Yhtymäkokoustasoiset laadulliset ja määrälliset tavoitteet perustuvat kuntayhtymän strategiaan.

Koko kuntayhtymän investointiosassa rakennushankkeisiin esitetään vuodelle 2018 yhteensä 1,5 milj. euroa netto ja kalusto- ja laitehankintoihin yhteensä 0,8 milj. euroa netto. Investointikulut laskevat kuluvasta vuodesta 5,9 milj. euroa (72 %).

Kuntayhtymän talousarvioesitys yhteensä

Tuloslaskelma	TP-2016 1 000 € (ulkoinen/sis.)	TA-2017 1 000 € (ulkoinen/sis.)	TA-2018 1 000 € (ulkoinen/sis.)	Muutos 2017–18 %
Toimintatuotot	66 088	58 551	57 270	-2,2
Toimintakulut	61 005	55 602	53 198	-4,3
Toimintakate	5 083	2 949	4 072	38,1

Peruspääomalle maksetaan korkoa, jonka suuruudesta päättää vuosittain yhtymäkokous (Perussopimus § 13). Rovaniemen kaupunki edellyttää, että kuntayhtymä maksaa kuntien peruspääomalle vähintään 4 prosentin koron.

Perussopimuksen (§ 15) mukaan merkittävistä toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista ja hankkeista on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot. Talousarvio- ja suunnitelmaehdotus tulee toimittaa jäsenkunnille viimeistään lokakuun 31. päivään mennessä ja hyväksytyt talousarvio ja -suunnitelma viimeistään joulukuun 31. päivään mennessä. Talousarvioesitys toimitetaan jäsenkunnille 26.10.2017 ja pyydetään toimittamaan lausunnot viimeistään 22.11.2017. Talousarvio käsitellään yhteistyötoimikunnan ja työsuojelutoimikunnan yhteiskokouksessa 23.11.2017.

LIITE 5: Kuntayhtymän talousarvio- ja suunnitelmaesitykset 2018–2020

Esitys: Vs. johtaja

Yhtymähallitus:

- käsittelee kuntayhtymän vuosien 2018–2020 talousarvio- ja -suunnitelmaesityksen.
- pyytää talousarvioesityksestä jäsenkuntien lausunnot 22.11.2017 mennessä.
- kuntayhtymän vs. johtaja oikeutetaan tekemään talousarvioon mahdollisia tekniluonteisia korjauksia.

Päätös: Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultavana oli talouspäällikkö Else Kaarlela.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousarvio- ja suunnitelmaliite 5 esitettiin kokouksessa korjattuna ja se otettiin pöytäkirjan liitteeksi 5.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen ja päätti pyytää jäsenkuntien lausunnot korjatun liitteen mukaisesta talousarvioesityksestä vuosille 2018-2020.

§ 107**HALLITUKSEN VASTAUS TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSESSA 2016 ESITETTYYN YHTEENVETOON**

Taluspäällikkö:

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2016 on ollut kuntayhtymävaltuustossa 31.5.2017 § 4.

Arviointikertomuksen yhteenveto-osa:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kuntayhtymän hallinnolliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelta 2016 saavutettiin pääosin. Kuntayhtymän asiakastyytyväisyys on jopa kasvanut siitä huolimatta, että tuloksellisuus seurannan mittareissa on tapahtunut osittaista heikkenemistä.

Tarkastuslautakunta esittää yhteenvetona ja johtopäätöksenä seuraavat asiat:

- * kuntayhtymän strategiatyöt luovat pohjaa toiminnan pitkäjänteisemmälle kehittämiselle
- * sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseen on aiheellista varata riittävät operatiiviset resurssit
- * talousarvion ja toimintakertomuksen vastaavuus ja selkeys ovat parantuneet merkittävästi, mikä edistää seurantaa, arviointia, kehittämistä ja päätöksentekoa
- * sidosryhmien ja kumppaneiden yhteistä hanketoimintaa ja yhteistyötä tulee parantaa ja tehostaa
- * talouden sopeuttaminen ja organisaatiomuutokset vaativat edelleen muutosvalmiutta ja positiivista asennoitumista kehittämistoimintaan
- * tarkastuslautakunta pitää tärkeänä yhtymähallituksen itsearvioinnissaan toteamaa hallituksen ja tarkastuslautakunnan yhteistyön kehittämistä

Esitetään yhtymähallituksen vastauksena arviointikertomuksessa esitettyyn yhteenvetoon yhtymäkokoukselle:

- *kuntayhtymän strategiatyöt luovat pohjaa toiminnan pitkäjänteisemmälle kehittämiselle*

Osana ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa TA-2017 tavoitteen mukaisesti Rovaniemen koulutus kuntayhtymässä on käynnissä strategian tarkastamis- ja päivittämisprosessi. Prosessi alkoi kesäkuussa johdon ja päälliköiden sekä sisäisten palvelujen suunnittelijoiden yhteisellä skenaario- ja arvopajalla. Skenaariotyössä tarkasteltiin toimintaympäristön (Lapin) erilaisia tulevaisuudenkuvia ennakoinnin menetelmin ja niiden pohjalta laadittiin elokuukuussa kuntayhtymälle uusi visioluonnos 2030. Arvopajatyön pohjalta käytiin henkilöstön kanssa tiimeittäin tai yksiköittä arvokeskustelut syys-lokakuussa, joiden pohjalta päivitettiin kuntayhtymän arvopohja. Strategiaprosessi ja visioluonnos on esitetty yhtymähallitukselle aamukoulussa 28.9. Viimeistelty visioluonnos ja uudistetut arvot tuodaan tiedoksi yhtymähallitukselle 30.10. kokoukseen. Uusi visioluonnos ja arvot ovat pohjana toiminta- ja taloussuunnitelmassa suunnittelu-kaudelle 2018–2020 ja ne on tarkoitus vahvistaa yhtymäkokouksessa joulukuussa. Visioluonnoksesta on johdettu myös suunnitelmakaudelle 2018–2020 strategiset kehittämisen painopistealueet sekä sitovat tavoitteet toimintavuodelle 2018.

- *sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseen on aiheellista varata riittävät operatiiviset resurssit*

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet: _____ / _____

Yhtymähallitus ohjaa ja valvoo kuntayhtymän ja sen tulosalueiden toimintaa. Yhtymähallitus, kuntayhtymän johtaja ja muu johto vastaavat konsernitasolla hallinnon ja talouden sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Muut tilivelvolliset, luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastuualueillaan hallinnon ja talouden sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty yhtymävaltuustossa (3/2013) Sisäisen valvonnan ja hyvän hallintotavan ohje on hyväksytty yhtymähallituksessa (12/2013). Sekä sisäisen valvonnan yleisohjeen, että hallintosäännön mukaan erityinen vastuu sisäisen valvonnan toteutumisesta on esimiehillä.

Sisäinen valvonta on normaali osa johtamisjärjestelmää ja vastuu sen toteuttamisesta on esimiehillä. Kuntayhtymän määrittelemillä tilivelvollisilla viranhaltijoilla on erityinen vastuu sisäisen valvonnan luomisesta ja valvonnan jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta.

Kuntayhtymässä hoitaa sisäisen tarkastajan tehtävää oman toimen ohella kuntayhtymän asiakirjahallinnon asiantuntija. Sisäisen tarkastajan tehtävän osuus työajasta on 40 %.

- *sidosryhmien ja kumppaneiden yhteistä hanketoimintaa ja yhteistyötä tulee parantaa ja tehostaa*
- *talouden sopeuttaminen ja organisaatiomuutokset vaativat edelleen muutostalviutta ja positiivista asennoitumista kehittämistoimintaan*

Kuntayhtymässä on tehty päätökset keskittää Oppimisen suunnittelu- ja kehittämispalvelut sekä työelämäpalvelut uuden toimintamallin mukaisesti Lapin koulutuskeskus REDU 1.1.2018 aloittaessa toiminnan. Keskitetty palvelu on käynnistetty vaiheittain jo 1.8.2017 lähtien. Tavoitteena on tehostaa työelämäyhteistyötä ja rakentaa kumppanuuksia. Työelämän kehittämis- ja palvelutoiminnassa yksi keskeinen tavoite on varmistaa ulkopuolisen rahoituksen hyödyntäminen ja hanketoiminnan kehittäminen. Sitovana tavoitteena vuoden 2018 talousarviossa on uudet innovatiiviset kehittämisavaukset sekä työelämäkumppanuuden ja -asiakkuuden vahvistaminen.

Ammatillisen koulutuksen kehittäminen on välttämätöntä, jotta se voi vastata tulevaisuuden työelämän osaamistarpeisiin. Kuntayhtymässä muutokseen ja reformin tavoitteisiin on valmistauduttu jo viimeisten kahden vuoden ajan. Henkilöstön asiantuntemusta on lisätty ja uusi toimintamalli antaa hyvät mahdollisuudet kehittää ja ottaa käyttöön tehokkaampia uusia pedagogisia ratkaisuja. Lisäksi rahoitus ei enää riitä vanhoilla menetelmillä toimimiseen ja siksi toiminta on toteutettava uudella tavalla. Sitovana tavoitteena vuoden 2018 talousarviossa on henkilökohtaistaminen ja asiakaslähtöisyys.

Kuntayhtymän johtoryhmä käsittelee vastauksen kokouksessaan 23.10.2017.

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus esittää yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2016 yhteenvetoon edellä esitetyt vastaukset.

Päätös: Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultavana oli talouspäällikkö Else Kaarlela.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

§ 108

**LAPIN LIITON LAUSUNTOPYYNTÖ ASIASSA LAPPI-SOPIMUS – LAPIN
MAAKUNTAOHJELMA 2018–2021**

Kehitysjohtaja:

Yhtymähallitukselle tuotiin tiedoksi 28.9.2017 93 §:ssä Lapin liiton lausuntopyyntö Lappi-sopimus – Lapin maakuntaohjelmasta 2018-2021. Yhtymähallitus valtuutti virkamiesjohdon laatimaan lausunnon määräaikaan mennessä ja valtuutti varajohtajan allekirjoittamaan lausunnon. 19.10.2017 jätetty lausunto on liitteenä 6. Hallituksella on vielä mahdollisuus tehdä lausuntoon lisäyksiä, jotka voidaan toimittaa Lapin lääninhallitukselle.

Lapin liitto viimeistelee Lappi-sopimus asiakirjan saamiensa lausuntojen perusteella. Lapin liiton hallitus käsittelee annetut lausunnot 30.10.2017 ja hyväksyy lopullisen asiakirjan Lapin liiton valtuuston hyväksyttäväksi 27.11.2017.

OHEISMATERIAALI: Lapin liitolle toimitettu lausunto Lappi-sopimus – Lapin maakunta-ohjelmasta 2018–2021

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi Lapin liitolle annetun lausunnon Lappi-sopimus – Lapin maakunta-ohjelmasta 2018–2021. Yhtymähallituksen lausuntoon mahdolliset tekemät lisäykset toimitetaan Lapin liitolle.

Päätös: Merkittiin pöytäkirjaan, että kuultavana oli kehitysjohtaja Veli-Pekka Laukkanen.

Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen ja todettiin, ettei hallituksella ollut lausuntoon lisättävää.

§ 109

VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Hallintosäännön 27 pykälän mukaan hallituksen ottokelpoiset päätökset tuodaan hallituksen tietoon kuntalain mukaisen oikaisuvaatimusajan kuluessa.

Yhtymähallitukselle on jätetty tiedoksi liitteestä 6 ilmenevät viranhaltijapäätösluettelot:

- listat erillisistä viranhaltijapäätöksistä
- luettelot virkavalinnoista, työsuhteista ja sijaisuuksista sekä virkavapauksista/työломista, joihin ei ole automaattista VES/TES:iin perustuvaa oikeutta (WebTallennus)
- ulkomaan matkamääräykset (ePopulus matkalaskuohjelma)

LIITE 6: Viranhaltijapäätösluettelo

Esitys: Hallituksen puheenjohtaja:

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi liitteessä 6 ilmoitetut kuntayhtymän johtajan rekisteriin tehdyt päätökset.

Päätös: Keskustelun jälkeen yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

Esitys: Vs. johtaja:

Yhtymähallitus merkitsee liitteessä 6 ilmoitetut viranhaltijapäätökset tiedokseen.

Päätös: Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti tehdyn päätösesityksen.

KUNTAYHTYMÄHALLITUKSEN PÄÄTÖKSIÄ KOSKEVAT MUUTOKSENHAKUOHJEET

I MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta (KuntaL 136 §).

Palkkauspäätösten osalta päätöksestä ei voi tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee työ- ja virkaehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista. Työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuden käyttämistä koskeviin päätöksiin ei voi hakea muutosta. Asia kuuluu pääsopimuksen mukaisen neuvottelumenettelyn piiriin ja työtuomioistuimen toimivaltaan.

Lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (§ 23) perustuvat riita-asiat ja hyvitysvaatimukset käsitellään yleisessä tuomioistuimessa.

Päätöksestä, joka koskee työsopimuslain vastaisuutta, ei voi valittaa hallinto-oikeudelle.

Pykälät: 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111

Tähän Rovaniemen koulutuskuntayhtymän hallituksen pöytäkirjassa olevaan päätökseen tyytymätön saa tehdä päätöksestä **oikaisuvaatimuksen** Rovaniemen koulutuskuntayhtymän hallitukselle. Yhtymähallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta **kunnallisvalituksella** Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Yhtymähallituksen tekemästä kansalliset kynnsarvot ylittävästä hankintapäätöksestä voidaan tehdä **hakemus markkinaoikeudelle**.

Kansallisen kynnsarvon suuruus on:

- 60.000 euroa tavara- ja palveluhankinnat
- 400.000 euroa terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut ja koulutuspalvelut yhteishankintana
- 150.000 euroa rakennus- ja käyttöoikeusurakat

II OIKAISUVAATIMUSOHJE JA HANKINTAOIKAISUOHJE

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen Rovaniemen koulutuskuntayhtymän hallitukselle/hankintaoikaisun *hankintayksikölle*:

Pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimusviranomaisen:	Rovaniemen koulutuskuntayhtymän hallitus
Posti- ja käyntiosoite:	Korvanranta 50, 96300 Rovaniemi
Sähköpostiosoite:	redu@redu.fi
Puhelin:	020 798 4000 (keskus)
Viraston aukioloaika:	08.00-16.00

Oikaisuvaatimus voidaan tehdä sekä tarkoituksenmukaisuus- että laillisuusperusteilla. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen sekä kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen (KuntaL 137 §).

Hankintaoikaisua (hankintalaki 132–135 §) voi vaatia *hankintayksiköltä* sen tekemään päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus tai hankintaoikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (HankintaL 133 § 2 mom.). Kunnan jäsenen tai jäsenkunnan ja sen jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erikseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana (HallintoL 59 §). *Tavallisesa sähköisessä tiedoksisaannossa* tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä sähköistä yhteystietoa *hankintapäätöksen* tiedoksisaannossa, *ehdokkaan ja tarjoajan* katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää/nähtäväksi asettamispäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, oikaisuvaatimuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja toimittaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Oikaisuvaatimus on tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Siinä tulee mainita tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, osoite, asuin- ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ei ole syytä epäillä. Oikaisuvaatimuksia, jotka sisältävät arkaluonteisia henkilö- tai salassa pidettäviä tietoja, ei suositella lähetettäväksi sähköpostitse tai sen liitteenä. Sähköisen asiakirjan (telekopio tai sähköposti) katsotaan saapuneen viranomaiselle kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava päätös, jota vaaditaan oikaistavaksi sekä vaatimuksen sisältö ja perusteet. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Muutoshakemus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Mikäli oikaisuvaatimus lähetetään postitse, on se jätettävä postiin niin ajoissa, että se ehtii perille viraston aukioloaikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Oikaisuvaatimus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla.

III VALITUSOSOITUS

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen ja kunnan jäsen sekä kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen (KuntaL 137 §).

Pykälät: 110

Valitusviranomainen on **Pohjois-Suomen hallinto-oikeus**. Postiosoite on PL 189, 90101 Oulu ja käyntiosoite Isokatu 4 (3. krs), Oulu. Puhelin 029 56 42800 (vaihde), telekopio 029 56 42842 ja sähköposti pohjois-suomi.hao@oikeus.fi. Asiakaspalvelu on avoinna 8.00–16.15.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavakseen valitusperustetta, joka koskee päätöksen työsopimuslain vastaisuutta.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet: _____ / _____

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusaika on kolmekymmentä (30) päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen (päätös oikaisuvaatimusohjeineen) lähettämisestä. Tavallista sähköistä tiedoksiannosta käytettäessä tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Pöytäkirjanotteen voi tilata ja tarkempia ohjeita saada asianosaisen toimielimen sihteeriltä tai päätöksen tehneeltä viranhaltijalta.

Valituskirjassa on ilmoitettava:

- valittajan nimi, ammatti, asuin- ja postiosoite;
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi;
- muutusvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuin- ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä valituksenalainen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä ja todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava. Valituskirjaan on liitettävä myös asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostilla tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Sähköisesti toimitettava asiakirja on lähetettävä ennen määräajan päättymistä valitusviranomaiselle siten, että asiakirja on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Muutoksenhakijalta peritään [oikeudenkäyntimaksua](#) hallinto-oikeudessa 250 € tuomioistuimaksulain (1455/2015) nojalla.

IV ASIAN SAATTAMINEN MARKKINAOIKEUDEN KÄSITELTÄVÄKSI

[Kansalliset kynnyksarvot ylittävissä](#) hankinnoissa asia voidaan saattaa markkinaoikeuden tutkittavaksi.

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee voi saattaa hankintapäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen. Kunnan asukkailla tai kunnallisilla luottamushenkilöillä ei ole hankinta-asiassa oikeutta tehdä valitusta markkinaoikeudelle, elleivät he ole asianosaisia.

Pykälät:

Valitusaika

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireille tulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Jollei toisin säädetä, hakemus markkinaoikeudelle on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä ja sen perusteluista sekä ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden** kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Kirjeitse toimitetun tiedoksiannon kohdalla tarjoajan katsotaan saaneen tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua asiakirjan lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä yhteystietoa ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämissäpäivää, jollei asiassa esitetä luotetta-

vaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Valitus ja sen toimittaminen

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon muutosta haetaan joko kopiona tai alkuperäisenä.
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi.
- valtakirja, mikäli käytetään asiamiestä (hallintolainkäyttölaki 21 §).

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan. Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

EU-kynnysarvon alittavat ns. tekniset peruspalvelut

Eriyalojen hankintalain tarkoittamissa teknisiä peruspalveluja (vesi-, energia-, liikenne- ja postipalvelut) koskevissa hankinnoissa markkinaoikeuden toimivalta alkaa vasta EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa.

Valituskielto

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvasta kansalliset kynnysarvot ylittävästä hankinta-asiasta ei saa valittaa hallintolainkäyttölain eikä kuntalain (410/2015) nojalla sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) vastainen. Valituskielto perustuu julkisista hankinnoista annetun lain 163 §:ään. Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hakijan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle aikeestaan panna asia vireille markkinaoikeudessa. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen (HankintaL 148 §).

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Markkinaoikeus

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin 029 56 43300

Faksi 029 56 43314

Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Päätös on annettu postin kuljetettavaksi _____.____.2017

Päätös on lähetetty sähköpostitse _____.____.2017